

זברות. ג'ירפות. נחשים. ילדים

שבועיים בשטח הפראי של אפריקה. חיות שאתה מכיר רק מהטלוויזיה. דרכים שאין עליהן כלום חוץ מה-4x4 שלך. משפחות שאין להן כלום חוץ ממה שתיתן. **רם גלבו** חזר ממסע "סובארו דרייב" בנמיביה עם מידה שווה לגמרי של סיכומים סותרים לחלוטין: כמה יפה. כמה רע | צילומים: רוני סופר, רמי זאבי

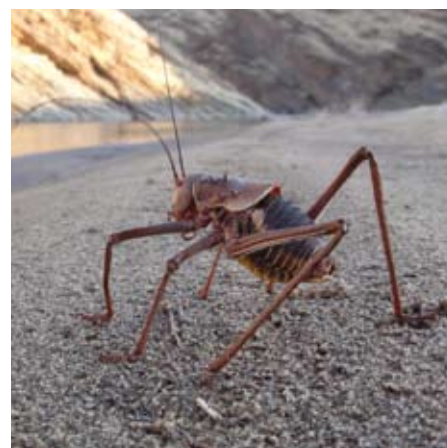
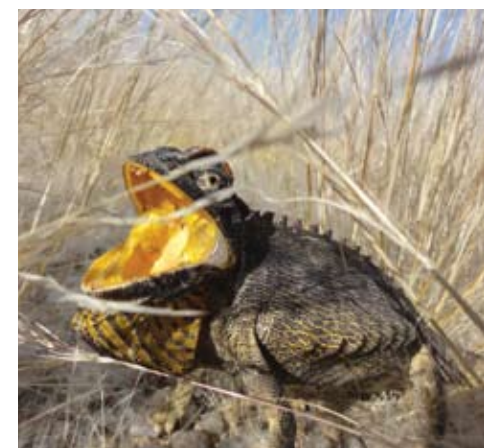

פסגת דיונה מספר 45 בשמורת נאוקלופט. 170 מטר חול טיפסנו כדי להגיע הנה, ואני אוסף את הנשימה. אין לי שום דבר חכם לומר, כי עוד לפני הטיפוס, כשהמוח שלי קלט את הר החול שמולו, הוא הודיע לגוף: "מצטער, אם אתה עולה אתה עולה לבד". עכשיו אני עוצם עיניים ברוח שמזיזה את הדיונה משם לשם, פוקח עיניים, ושוב לא מצליח למצוא מילים שיתארו את היופי הזה. בעיה. משלמים לי בשביל למצוא מילים שמתארות דברים. המדבר נעצר מדי פעם כדי להילחם בשלדים שחורים ויבשים של עצי שיטה מתים, שמתעקשים להזכיר שבעבר – לפני שהאקלים השתנה והדיונות הגיעו וחסמו את הגישה לנחלי האכזב – היו כאן בריכות מים רדודות. היובש קשה אך שביר; בשנה נתונה יורדים כאן בערך 100 מ"מ של משקעים, ואותה רוח

ברוב הלילות אנחנו ישנים באוהלים. זה לא מפריע לי, אבל בבוקר אני תוהה בכל פעם מחדש: עם כל ההתקדמות הטכנולוגית, כשתעשיית המחנאות מצליחה לייצר שקי שינה למינוס 20 מעלות, לא הגיע הזמן שמישהו יעלה על דרך לייצר שק לשק"ש בגודל של שק"ש?

170 מטר חול טיפסנו כדי להגיע לפסגת הדיונה בשמורת נאוקלופט. עוד לפני הטיפוס הודיע המוח שלי לגוף: "מצטער, אם אתה עולה אתה עולה לבד". עכשיו אני לא מצליח למצוא מילים שיתארו את היופי הזה. בעיה. משלמים לי בשביל למצוא מילים שמתארות דברים

אם אתם לא אוהבים חגבים גדולים, אל תגיעו לנמיביה. הנה עוד אחד בגודל של אשכולית, מרחף לי מעל הראש כמו מסוק ויורד למתקפת קמיקזה ישר על הצמיד דוחה החריקים. אני לא אוהב חגבים גדולים. ככל שביכולתי לסווג אותם, בנמיביה יש שני סוגים עיקריים של חגבים: 1. חגב עצום ומקורן שנראה כמו גוק שלקח סטרואידיים מזרח גרמניים שפג תוקפם, שמזיין ואוכל את החברים שלו. 2. חגב עצום מסוג יותר מגעיל. הזן הראשון אוכל דטורה, צמח האייתי מסוכן, בשביל להרתיע טורפים קטנים. נגד כל היגיון, ובעידודו הנפשע של חומי המדריך, כמה משותפי למסע הצטלמו עם אחד על היד, הכתף, הצוואר. עשיתי בחיי כמה דברים מוזרים בשביל סטלה, אבל אין סיכוי. לא הייתי מצטלם איתו באותה עיר. הזן השני הוא כאמור עוד יותר גרוע, וכוחו במספרו: מדי פעם יוצא לכמה חגבים להיפגש, והם מדברים קצת ומתגלגלים למסקנה שאם יתחילו להסתובב בקבוצות הם יהיו הרבה יותר מבחילים. ככה נוצר ארבה.

קצת יותר. אני יכול להעיד גם שכשאתה מבקש ויזה לנמיביה, שואלים אותך אם זה כדי לעבור טיפול רפואי. לא, זה לא. מאיזו מדינה מגיעים לנמיביה בשביל טיפול רפואי? מה, רופאי האלי-לים שם עד כדי כך ידועים? נמיביה היא נמיביה מאז 1990. עד אז היה השטח הזה חלק לא מרוצה במיוחד של דרום אפריקה. יחסית לדרום סודן, שהוקמה בלי התראה בזמן שנשעתי בסובארו פורסטר, מדובר בישות אפריקנית ותיקה. אני מוכרח להודות שהדרום סודנים קצת דפקו אותי בקטע הזה: מנקודת מבט של עיתונאי, נמיביה היתה המקום להיות בו לפני 21 שנה. עכשיו אתה רוצה להיות בדרום סודן. מי טס לנמיביה כשהמהפכה מתרחשת חצי יבשת משם? אני. סובארו הזמינו, מה.

אנחנו יושבים סביב המדורה. הבני זונות משייטים לנו מעל הראש כמו עופות טרף, ודינה השופעת מהמינהלה מוקפצת ממקומה וצועקת: "נכנס לי חגב למכנסים!". כולם מוקפצים איתה. חומי, תמיד קר רוח וחד מחשבה, מצביע ופוקד: "מה, תורידו את החולצה!".

נמיביה. אני לא בטוח אם ידעתי שיש מדינה כזאת עד לפני חודש, אבל אז הוזמנתי נתי להצטרף לשבועיים של מסע "סובארו דרייב" לנמיביה, והיא באמת שם. על נדל"ן משובח למראה, לחופי האטלנטי, צפונית-מערבית לדרום אפריקה ועדיין בדרומה של אפריקה. גדולה פי 40 ממדינת ישראל, אולי קצת פחות, עם שני מיליון תושבים, אולי

מילדות חשתי שארבה זה דבר מגעיל. הנוק שהם גורמים לחקלאות, האמנות, הוא כאן וכאפס לעומת כמה שהם גורמים לך לה-צטמרר ולייבב כמו ילדה. ואתם יודעים מה? צדקתי. הם עפים לך אל תוך הפה. הם נוחתים לך על הצלחת. תפעיל את פנס הראש, והם יתבייתו עליו. אל תפעיל את הפנס, ותגלה נגיעה אחת מאוחר מדי שאחד מהם מחכה לך על מגוף הרוכסן של האוהל.

"יופי, מי היה
אמור להביא את
האבובים?"

מה שבעיקר מרשים אותנו כישראלים צפופים זה המרחבים. נמיביה, המדינה העצמאית השנייה בדלילותה בעולם אחרי מונגוליה, קיבלה את שמה מהמדבר ששוכן לאורך החוף. פירוש השם בשפה המקומית הוא "מקום נרחב". כשהאבק מתבהר, אתה פשוט מביט קדימה אל כלום

שמנהלת את הגירת הדיונות משנעת כל בוקר ערפילים לחים מהאוקיינוס האטלנטי הסמוך. זה מספיק בשביל לקיים את העשב הגבוה, החיזור והדליל שצובע את הכל בגוון ירקרק.

פה ושם מנקדות את העשב קרחות צהבהבות בקוטר של מטרים ספורים. הן נקראות "מעגלי פיות", אבל טרמיטים שחיים מתחת לקרקע ואוכלים את זרעי העשב הם הסבר הגיוני יותר להתקרחות הזאת. כך או כך, אין הוכחות. מה שיש זה עוד תיאוריות, אפילו קלושות יותר: קרקע רדיואקטיבית, רעלנים, וכמובן חיזורים. אין לי המון סבלנות לנוף, אז אני מנסה לדמיין חיזור שטס מיליון שנות אור רק בשביל לשגע כמה אפריקנים עם עיגולים מסתוריים.

אני לא היחיד שסיים להתפעל. גם חומי – חציו הצעיר, הקירח, הממושקף והאופטימי של צמד המדריכים – כבר התחיל

בסדרה של קפיצות ירח במורד הדיונה. אני כמעט משיג אותו לקראת אמצע הדרך למטה, אבל הוא מבצע גלגול קרבי ומתאבד על לטאה שמרצדת לרגע. אם יש דבר שלמדתי על חומי בזמן הקצר שאני מכיר אותו, זה שתמיד אפשר לצפות ממנו לסכן את עצמו בשביל לגעת במשהו מגעיל.

פעם סיקרתי מסע שיקום של עבריינים קטינים בנגב. את המדריכים, שילוב של קרוקודיל דנדי וסיירת אגוז, הגנגסטרים הצעירים כינו "קופי סלעים". זה מתאים בול גם לחומי (שנמו האמיתי הוא חיים מור יוסף, אבל לא בטוח שהוא יודע את זה) ולמדריך הראשי של המסע, מנחם עבדי. אותו אני לא רואה כרגע, אבל חומי כבר רוכן וחופר בשתי ידיו מתחת לשיח קוצני. בסוף הוא מנפף ביראה של אחד שמצא את הגביע הקדוש,

כמה כדורים קטנים של מה שנראה כמו חרא. "בואו תראו", הוא אומר בסופוק ניכר. "אל תסתכלו ככה, זה של אוכלי עשב. הקקי הכי נקי שיש".

אבל חומי, יא קוף סלעים, זה עדיין קקי.

זה הלילה הראשון שלנו. אנחנו 1,700 מטר מעל פני הים, על הרמה המשתפלת של עיר הבירה וינטוק – אני יודע שכותבים וינדהוק – ונורא קר כאן.

ככל שמתקרבים למרכז, נמיביה היא מדינה יותר ויותר נורמלית למראה. ואין

יותר מרכז, תפיסתי או גיאוגרפי, מווינטוק. 300 אלף תושבים גרים בעיר, אבל הנורמליות שמורה בעיקר ל-20 האחוזים הלבנים, צאצאים של סוחרים גרמנים שהתיישבו באזור במאה ה-19 ודרום אפריקנים שהיגרו לכאן כשנמיביה היתה חלק מהמעצמה הדרומית הנרקבת. כמחצית מהלבנים בנמיביה גרים בווינטוק. הם מהווים רוב מוחלט בקרב שוכני הווילות שנראות מוארות ומזמינות עד שמבחינים בגדרות החשמליות שמפרידות אותן מהרחוב הריק; מתברר שמשום מה, יושבי הווילות לא מעוניינים לחלוק אותן עם שאר תושבי העיר. נמיביה היא כבר לא דרום אפריקה, אבל דרום אפריקה נשארה קרובה, והפשע גובר בערים הגדולות.

שאר תושבי העיר הם שחורים משבטים שונים, שמסתובבים ועוסקים באבטלה או במתן שירותים ללבנים. בקצה האחר של מדד איכות החיים נמצאים ה-Coloureds וה-Basters, שלא סתם נשמעים כמו הצבעוניים והממזרים. אלה שתי קבוצות של בני תערובת, צאצאי מתיישבים אירופים ומקומיות אפריקניות שלא שאלו אותן. אחרי שנים של ניצול מצד הלבנים ונידוי מצד השחורים, הם מהווים את 20 האחוזים הכי דפוקים של וינטוק. אבל אם אתם עיוורי צבעים, אז באמת שיש נורמליות. כבישי אספלט, מדרכות מרוצפות, מדשאות ירוקות, שתי אוניברסיטאות, תיאטרון אחד ואפילו גן חיות שאין בו אף חיה, כי להן יש 825 אלף קילומטרים רבועים להסתובב

אם אני פותח כאן סטודיו סי, תוך שנתיים אני מיליונר. אין מה לעשות: אחרי 40 שנה בלי חזייה, העסק לא נראה משהו. אומרים לי שבנות ההימבה מרוכזות יותר בהישרדות מאשר בגוף שלהן, ואני אומר שאין בעיה. נפתח להן גם חוג הישרדות, איגורף תאילנדי, מה שירצו

בהם חופשי, והעיר הזאת היא בעיקר גן של אנשים. יש בווינטוק קניונים מערביים ומסעדות וסוכנויות רכב ומלונות מפנקים, שמבליטים את חוסר הכל של מחצית מתושבי העיר ואת חוסר הרוב של רוב האחרים. והרוב רוצה גם, והוא רוצה את זה עכשיו, אבל גדר חשמלית ניצבת בינו לבין הנורמליות.

ככה זה. נדיר שצדק וצדק היסטורי רואים עין בעין.

הבירה שותים כאן היא "וינטוק לאגר". אתה רואה את הבקבוקים הירוקים שלה זרוקים ברחבי המדבר, עדות יחידה לכך שעוד אדם הסתובב כאן חוץ ממך.

במהלך 30 ומשהו שנות שלטונם בנמיביה, עד מלחמת העולם הראשונה, הגרמנים עשו את הקטע שלהם: טבחו באוכלוסייה השבטית המקומית והקימו מחנות ריכוז. עשרות אלפי אנשים, ביניהם 80 אחוז מבני שבט אחד, נרצחו והורעבו. כשלא עסקו ברצח עם, הגרמנים פנו לתחומי ההצטיינות האחרים שלהם והקימו מערכת כבישים ותעשיית בירה.

הבירה הנמיבית נחשבת לטובה יותר מאז של השכנה מזרח אפריקה, ששורשיה הולנדיים-סקנדינביים, אבל זה לא אומר שהווינטוק לאגר טובה במיוחד. היא לאגר בהיר ונקי שיכול להזכיר מכבי, בירה סבירה שמתאימה ליום חם, והימים כאן חמים אז כולם שותים אותה.

קראתי איפשהו שהנמיבים רואים בשתיית בירה מעשה פטריוטי שתורם לכלכלה המקומית, ושהם מרגישים פטריוטים במיוחד בערבי שיש, בימי שבת וכשחם. עכשיו חם. תנו לי וינטוק לאגר.

זה המסע הראשון מבין שלושה שסובארו מוציאה השנה לנמיביה.

הוא גם יקר יותר מהאחרים בכ-800 דולר; בני התמונה שמשותפים בו שילמו 6,300 דולר לאדם. בין 57 המשתתפים יש גם רבים שלא שילמו, ביניהם שלל עיתונאים וקומץ סלבריטאיות וגם נציגי סובארו והספונסרים. שאלתי אם ההפרש נועד לממן את השהייה

של אוכלי חינם כמוני, ונאמר לי שהמסע הראשון ארוך יותר ביממה. אוקיי.

המרחק בין אטרקציה לנקודת תצפית בארץ המשתרעת הזאת הוא תמיד קילומטרים של מדבר, ואנחנו גומאים מאות כאלה ביום בשביל לסמן עוד וי במפה הגדולה של עבדי. 20 דקות של נוף אדיר וזברה, ואז הקריאה "חברים, רעש מנועים". זה אומר שצריך להספיק עוד שלוש שעות של נהיגה בכלום לפני החושך. הכבישים שמחוץ לערים הגדולות הם לא יותר מדרכי עפר צרות; הגרמנים סללו אותן הדוק והנמיבים מתחזקים אותן היטב, אבל יש בורות ויש חיות שמשחקות רולטת כביש לא רצונית, ככה שלא כיף בחושך.

אם אתה לא הכלב המוביל, הנוף בשיירה אף פעם לא משתנה. הרכב המוביל הוא הפורסטר של מנכ"ל פרטנר לשעבר וצמד הסמונכ"לים הפורשים שלו, והנוף של כל השאר – משמאל, מימין, ממול – הוא האבק שמעלות המכוניות שלפניהם. במראה האחורית יש תיקים, אבל הם מסתירים אבק. זה כאילו שאתה נוסע דרך כל שנות ה-30 בערבה האמריקאית. בקלות אפשר לשכוח שיש אפריקה בחוץ.

הפורסטר הוא בעצם הרכב השני. החלוץ הוא הסובארו-רו של עבדי, אבל אם הפרטנרים שומרים מרחק של כמה מאות מטרים, הם יכולים ליהנות מראות טובה. בתחילת המסע הם נשלחו למאסף, אבל בדיקה קצרה

"אין, רוגוזין תמיד השקיעו בריקודי עם"

התלמידים יושבים על כיסאות בחצר החולית. נציגה מטעם הנהלת המסע עולה על הבמה מול מאה ילדים נמיבים חסרי כל והוריהם, ומשמיעה באנגלית מילים נוגעות ללב ומלאות תקווה: "סובארו דרייב ללב ומלאות תקווה: הסובארו פורסטר החדשות שלנו"

מול סובארו העלתה ששלהם הכי גדול, אז הם שודרגו לרכב עם נוף התנועה כאן דלילה עד לא קיימת. חוץ מהפורסטרים כמעט לא רואים כלי רכב, וכשאחד מגיע, הוא תמיד מגיח באלמוות מתוך האפור שמולך. זה מפתיע גם אם התרענו על בואו בקשר, כי את המכשיר המתיש כיבית מאמן. רכבי 4x4 שמצוידים במכשירי קשר נוטים להוציא מגברים קלישאות צבאיות. חלל הפורסטר מלא בהצהרות "שלילי", "עד כאן", וגם קלאסיקות כמו "אפילו בצוללת אי אפשר לאטום את כל החורים". אחרי שעות של נהיגה באבק, טבעי שהשיחה גולשת לעיתים לפילוסופיה. הבוקר עליתי מול אופיר ממגזין "מנטוק" עם שאלה: אם משהו מתפרסם במנטוק ואף אחד לא קורא את מנטוק, האם זה עדיין כתוב?

אנחנו לא רגילים לראות את הטבע בטבע. מפתיע, כמעט מופלא, לעצור שנייה בצד ולראות פלמיני-גו וגנו ואיילות וגירפות וקרנפים וקודו (שלא, אני לא יודע לזהות). חיות מפוארות בשטח כמו בקבוקי וינטוק ריקים, וזה מדהים כשאתה בא מארץ שבה פתחי המעבר לבעלי חיים בגדרות הבטיחות של הכבישים הם בגובה דורבן. בנמיביה הם בגובה של פיל. משהו טרח והציב שלט דרכים המציין שאנחנו על חוג הגדי, הקו הדמיוני שחוצה את המדינה הזאת לרוחבה. בעיקרון אנחנו בדיוק בגבול הדרומי של האזור הטרופי, רק שחוג הגדי מטייל צפונה 15 מטר בשנה, והשלט מתחיל להחליד. יאללה, חברים, רעש מנועים.

המדריכים משתמשים בקשר בשביל להעביר הרצאות. הרבה הרצאות, או אולי הרצאה אחת מתמשכת שכיבנו והדלקנו. מדריכי טיולים, אחרי שהם מספרים לך משהו, תמיד אומרים "אבל נגיע לזה מאוחר יותר". למה? לא דיברנו על זה הרגע? אני ברכב התקשורת עם הצלם רוני סופר. כשנמאס לנו להתקדם לאט בתוך ענן, אנחנו מבקשים לחתוך ולהתקדם כדי למצוא נקודה מתאימה לצילום. ושווה לשקר בשביל לעקוף, כי כשאתה עוקף נפרסת מולך אפריקה. פעם זאת שממה צהובה שנמשכת באין מפריע עד לגלי הענק של האטלנטי. פעם עדר זברות שמלחכות עשב, או עצי באובב אדירים. פעם קיני ציפורים כל כך גדולים שבתל אביב היו לוקחים עליהם 700 דולר, ופעם ילדים בבגדים צב-עוניים שבוהקים על רקע הרים טרשיים ושחורים עם משיחות לבנות ענקיות, כמו שלשול מאובן של פטרודקטיל.

אני לא כתב רכב. לפי מה שהבנתי, הפורסטר שלנו מצויד במנוע שלא מוצע בארץ, והמושבבים אחרים, וייתכן שיש הבדל גם בכיול המתלים וההילר-כים. "סובארו דרייב" גם לא מסתמן כמופע המיוחד של ה"איסוזו צ'אלנג'ר". המיגון בסיסי, הצמיגים סטנדרטיים, אין חלקי חילוף, יש טכנאי אחד, והיעד נבחר בקפידה כך שלא יציב אתגרי עבירות. למעשה, 95 אחוזים מהמסע הזה אפשר לעשות גם ב-B4. אם הייתי כתב רכב, הנה כמה משפטים שהייתי כותב: 1. למישהו יש עבודה אחרת בשבילי? 2. הפורסטר מהנה על השבילים ההדוקים, אבל לא מהנה כמו הדגם הקודם, בעיקר בגלל שמערכת בקרת המשיכה מתעקשת לדחוף את האף

זאת ארץ יפה, אבל מה שבעיקר מרשים אותנו כישראלים צפונים זה המרחבים. נמיביה, המדינה העצמאית השנייה בדלילותה בעולם (הראשונה היא מונגוליה), קיבלה את שמה מהמדבר ששוכן לאורך החוף. פירוש השם בשפה המקומית הוא "מקום נרחב". כשהאבק מתבהר, אתה פשוט מביט קדימה אל כלום.

מישהו זיהה ברדלס ממרחק 17 קילומטרים. אנחנו נעצרים, רובנו כדי לראות אותו וחלקנו רק כדי לעשן סיגריה. עבדי לא מחלק עצירות חנם.

"תגיד, אכפת לך להחזיק רגע גיליון של בלייזר?"

אנחנו יוצאים אל מסלול דוגמנות למכוניות. רצועה צרה של חול שחוצה ים לתוך השמש ואז נפתחת לחוף בלתי נתפס ברוחבו: 15 כלי רכב נוסעים עליו במניפה פתוחה, עשרות מטרים אחד מהשני, ויש מקום לעוד, ואין כאן אחד אחר. בוא וטייל מול השקיעה עם אריות הים

שלה גם כשאתה מבקש ממנה יפה לשבת בשקט. אז הוא לא מרגש, אבל הוא נוח: אף אחד מארבעת היושבים ברכב לא התעייף, לפחות לא מספיק בשביל לשתוק.

בחייכם, בשביל מה כיבינו את הקשר. תנו לשמוע קצת מוזיקה.

וולפיש ביי. וכן, אני יודע שכותבים וולביס ביי. עיר נמל אמידה שממוקמת מערבית לווינטוק, כשהמדבר הופך לחוף של האטלנטי. הלבנות שמסתובבות כאן נראות כמו אירופיות, חייניות ובלונדיניות, אבל רוקדות כמו אפריקניות, מלאות קצב ונטולות מבוכה.

אנחנו מגיעים לנמל הקטן. כמה סוחרים מציעים לחרוט את שמותינו על אגוזים.

אני חושב שסוחרים מכל רחבי העולם השלישי נשלחים להשתלמות בשוויץ שבה מלמדים אותם לומר: "מאיפה אתם?", "אני אוהב את ישראל", "מיסטר, מיסטר, זה מאד באול". מה המחיר המומלץ של אגוז חרוט?

אריות ים טסים בתוך המים כמו טורפדואים. שלושה מהם רוכבים על סילון הקטמרן שלנו, ואז קופצים מתוך המים אל הסיפון. מיששו טוען שאלה בכלל כלבי ים, ואפשר להבין למה: הם מקפצים אלינו על הסנפירים, ועוזר הקפטן נותן להם דגים. לנו הוא נותן בירות.

כולם מרוצים מאוד, אלה מחברתם של אלה. הנמביים אומרים שהטבע בוולביס ביי לא מאוזן. לאריות הים - אני יודע שאתם במתח, בסוף אלה אריות ים - אין אויבים טבעיים בנמביה של הים. המים חמים מדי בשביל האורקות, וקרם מדי לכרישים הלבנים.

ההערכה הנוכחית היא שבמדינה יש רק קצת פחות אריות ים מבני אדם, והאריות מתחילים לעשות צרות. תעשיית הדיג המקומית, שמתחרה עם היונקים הימיים, מצליחה לתפוס 600 אלף טון דגים בשנה; אריות הים אוכלים מיליון טון, והם עדיין מתלוננים בלי הפסקה. עשרות אלפים מהם שוכבים ומשתזפים על חצי האי פליקן פוינט, שמונע מהאטלנטי לשתוף את המפרץ. כשהסירה מתקרבת ממלאת את האוויר א-קפלה של גניחות ורטינות.

מתברר שמיליון טון זה לא באמת מספיק. הטבע מנסה לאזן את עצמו, וממשלת נמביה מנסה לסייע לו, אז בשנה שעברה גועו ברעב 300 אלף אריות ים וחוסלו עוד 70 אלף מהם.

כן, זה חרא של עולם. בצהריים אנחנו יוצאים למה שמוגדר כתמונת ראי של השיט, ומגיעים מהיבשה למושבה של אריות ים. מסלול דוגמנות למכוניות, רצועה צרה של חול שחוצה ים אל תוך השמש ואז נפתחת לחוף בלתי נתפס ברוחבו: 15 כלי רכב נוסעים עליו במניפה פתוחה, עשרות מטרים אחד מהשני, ויש מקום לעוד, ואין כאן אף אחד אחר. בוא וטייל מול השקיעה עם אריות הים.

רוב הטורפדואים ביישנים מאוד מחוץ למים. על היבשה הם מגושמים ואיטיים, והם גם עלולים לנשוך אם תתקרב ותגרום להם להרגיש שאין לאן לברוח. אני לא מאשים אותם. בבוקר פלשנו מכיוון הים, עכשיו אנחנו מתקיפים מכיוון היבשה. הם בטוח כבר מתכ-

נים את התגובה למקרה שבערב ננחת במסוקים. עבדי מתדרך אותנו: "נתקרב לאט כדי לא להבריח אותם למים. אני מבקש לא להתקרב לאימהות שנמצאות ליד גורים. יכול להיות שנראה אפילו 15 גורים ביחד, ויהיה אפשר ללטף, אז רק להתקרב לאט ובזהירות". אנחנו מתקרבים לאט ובזהירות. עשרות אלפי אריות ים בורחים למים בקפצו-צים ובגניחות. בפעם הבאה שיגיעו לתדרוך.

באמצע מדבר נמיב מזדקר סלע עצום. הוא ממוקם באמצע הדרך בין טיזן לאמו, מין איירז רוק מקומי ונטול יחסי ציבור שיהפכו אותו

[המשך בעמ' 140]

הטלוויזיה שמולווה את המסע, מלמד אותם לאכול גרעינים. הילדים עוברים גיפ אחרי גיפ ומבקשים ממתקים. אנחנו מלמדים אותם מה עושים עם מסטיקים ("לא ללקק, ללעוס"), והם מכניסים אותם לכיסים גדולים במכנסיים בלויים. זבוב מטייל לאחד מהם על הסנטר, ומשם אל השפה ולתוך הפה, אבל רועה הצאן הקטן לא שם לב לקיומו. אין בו שום אינסטינקט לגרש אותו. כנראה שבמדבר הנמיבי עדיף לחיות בשלום עם הזבובים.

ילדים אחרים מסתובבים לגמרי ערומים. אנחנו רואים אחד עם בולבול מוזר, שבמקום ברית מילה עשו לו ברית משפט. במקומות שבהם אני רגיל להסתובב, ילדים קטנים וערומים לצד הכביש הם סימן שצריך לעצור ולשאול אם הם צריכים עזרה. כאן מתעורר בינינו דיון בשאלה אם אנחנו בכלל יכולים לעזור להם בתרומות – גישה שבה תומך אגף בכירי המשק – או שצודק עבדי וזה רק הופך אותם לתלותיים. לי, בכל מקרה, נראה שילדים האלה יש יותר סיכוי לעזור לי. רועה צעיר יכול לשרוד עם העדר הקטן שלו כמה לילות רצופים בחוץ, אני? לא בטוח. צריך להכיר את מקורות המים כי אין קיוסקים ומכוונות שתייה, ויש צינה וחיות טרף ועקרבים ונחשים, ואלוהים, מה אם יגיע חגב גדול?

בסופו של דבר זה טיול מאורגן. יקר, לא שגרת, עם יחסי ציבור שגורמים לך לשכוח שזה מה שהוא – אבל כמו שסלע גדול שקיבל שם יפה הוא עדיין סלע גדול, הסובארו דרייב הוא עדיין טיול מאורגן.

בתחילת המסע לא חשבתי שאוהב את זה. ראיתי מנכ"לים מדושני עונג, אנשי עסקים בעלי מוסר מופקפק, עצמאים מלאי חשיבות עצמית, עיתונאים אוכלי חינם, פרימדונות וגידם. היום אני כבר רואה מנכ"לים מדושני עונג, אנשי עסקים בעלי מוסר מופקפק, עצמאים מלאי חשיבות עצמית, עיתונאים אוכלי חינם, פרימדונות וגידם – אבל ממעמקי ליבי, אני מחבב את חלקם. ענבר, הגידם עם התותבת, שלח לי אתגר: למצוא לו בדיחה על מצבו שהוא

גלעד שליט סוגר היום חמש שנים בשבי. דינה מבקשת מאורנה דץ ומשרון חזיז לשיר משהו, וכשהן נעמדות משתתקים גם היושבים בשולחן השני ומנסים להקשיב. זה ביצוע חשוף ומכמיר של "יותר מזה אנחנו לא צריכים". איזה שלוש פעמים צעקו מאחורה "לא שומעים!"

עדיין לא שמע. התחלתי קצת חלש – איזה משהו על "יד לבנים" – אבל אחר כך אמרתי לו שחסרה לי אהוי, אז שיתן לי וו.

מדריכה מקומית מדברת עם מישהי בשפת נקישות. בתום ניתוח של הנקישות השונות אני מגיע למסקנה שהמשפט היחיד שאפשר להרכיב בשפה הזאת הוא "תראי, אני נוקשת בלשון".

אנחנו באתר טוויילפונטיין. המדריכה מספרת לנו, באנגלית, שאת ציורי הקיר - האמת, זאת הגזמה, חריטות הקיר - יצרו בני שבטי הבושמן לפני 6,000 שנה. יש שם גירפות וקרנפים וטביעת רגל אנושית גדולה, שלדברי המדריכה היא החתימה של האמן המקורי. כן, בוהן גדולה הוא שם מאוד מוכר בזרם חריטות הקיר.

שוקי, צלם הטלוויזיה, אומר שבעיירה אופו תכננו לצלם את הפרק הרביעי בסדרת "מקס הזועם". הסרט

לא הופק בסופו של דבר, אבל אפשר להבין את ההיגיון של סייר הלוקייטנים. בנות שבט ההימבה חשופות החזה מסתובבות כאן לצד דרום אפריקנים, סיירה לאונים, שחורים, לבנים, עובדים זרים סינים, פרים, חזירים, עיזים. כולם מצופים שוק שמדיף ריח תוסס של חיות נרקבות, וגולשים החוצה לבר שהוא לא יותר מדוכן מקורה וערום פרט לשולחן ביליארד מתקלף. בלב כל זה ניצבת תחנת דלק שמלאה בטנדרים של טויוטה, ואתה ממש מצפה לראות עליהם מקלעי 0.5.

לא רחוק יש בית ספר. אני כותב את הקטע הזה בעט שלוויטי מענבר החדיד כי נתתי את שלי לאחד הילדים שיצאו ממנו לכיווננו. בערך 200 ילדים סיימו את הלימודים כשהשיירה שלנו חלפה, והם קפצו מסביבנו, רקדו, מחאו כפיים ושרו. כנראה זיהו אותי מבלייזה.

יצאתי החוצה, רצתי עם הילדים ולימדתי אותם לשיר "גלבע בומה-הי?" כמו ששרו למוחמד עלי לפני הקרב באייר מול ג'ורג' פורמן. היחצנית גלית הפעילה

מסלע לסמל. אין כאן תיירים, וככל שאני רואה, אין גם כפר ברדיס של עשרות קילומטרים. אבל לאורך נמיביה מופיעים אנשים במקומות שאין להם שום דרך הגיונית, או סיבה נראית לעין, להגיע אליהם.

בפיצול של דרך העפר שמובילה לסלע יש אוהל מאולתר שלא מעניק צל לשתים נשים לבושות במיטב אופנת הסעד. בין הרגליים שלהן נגלים כמה ילדים קטנים וערומים למחצה, שמחלקים את זמנם בין התרוצצות להתחבאות. האימהות שלהם מוכרות אבני קוורץ, שלמען האמת אפשר לאסוף חינם מהאדמה. רוני הצלם מראה לילדים את עצמם על המסך של המצלמה הדיגיטלית, והם קופצים וצוחקים ומשמיעים קולות ונוגעים במסך ואז קופצים שוב. אחד מאיתנו מדליק סיגריה לאחת האימהות, ורוני מצלם גם את זה.

"אתה יכול לשלוח לי את התמונה?", היא שואלת אותו.

"איך?"; עונה רוני, שלא יודע אם לצחוק. "מה, יש לך מייל?".

"כן".

"אז בטח יש לך עט?".

"לא".

חומי איתר על השביל קוברת מדברית דרוסה. מישהו שואל אותו לפני כמה זמן היא מתה. "תן לי לראות", אומר חומי. הוא רוכן לצידה ופוסק: "היא עדיין קרה".

ניתוח ראשוני בזירה מעלה שרכב של השיירה דרס אותה. עבדי מבטל את התיאוריה ואומר שהקוברות לא יוצאות החוצה בשעות האלה, ואז הוא תופס לה את השלשון ומתחיל לשלוף אותה החוצה. זה די מגעיל, ומתברר גם שיזאת לא לשון, כי עם כל משיכה היא הופכת לנחש עכן קטנטן. החקירה תופסת כיוון אחר: הקוברת אכלה את העכן, שנפרד מהעולם בהכשה אחת אחרונה. רצח הדדי.

חומי "אבו ארבע עיני נץ" מזהה באזור עוד נחש. הפעם זה אחד הצפעים הארטיים בעולם. עבדי מרים מקל ומתחיל להשתעשע איתו, נותן לו להתקדם מטר ואז מחזיר אותו בחזרה. הנחש, שממש מתעקש לא להתלהב מההליכון שבנו לו, מתחיל לעשות קולות של "תחזיקו אותי".

לי זה נראה כמו זמן טוב לשאול את רופאת המסע מה עושים אם נחש מכיש אותנו כאן.

"מתים".

יופי, לפחות בזמן אמת אני לא אתאכזב.

כל הזמן אומרים לנו שבנמיביה יש לודג'ים נהדרים.

רק שאנחנו בקושי רואים אותם, כי ברובם אין מספיק חדרים עבור משלחת גדולה כמו שלנו, אז ברוב הלילות אנחנו ישנים באוהלים. זה לא כל כך מפריע לי, כי החושך מאיר את השמים ושביל החלב נראה כמו רצועה ארוכה של אבקה זוהרת, ויש כל כך הרבה כוכבים שאני נבהל אבל מוכרח לחייך. רק בבוקר אני תוהה בכל פעם מחדש: עם כל ההתקדמות בטכנולוגיית הבדים והבידוד, כשת-עשיית המתנאות כבר מצליחה לייצר שקי שינה שמתאימים למינסוס 20 מעלות, לא הגיע הזמן שמישהו יעלה על דרך לייצר שק לשק"ש בגודל של שק"ש?

כל יום אני לוקח "מלרון". להבדיל מהדור הקודם של כדורים

נגד מלריה, כמעט שאין לו תופעות לוואי. באופן אישי לא הרגשתי כלום, חוץ מהפעם ההיא שחשבתי שאני עדיין במדבר והשתנתי באמצע חדר מלון של ארבעה כוכבים.

זה היה בלילה האחרון. התעוררתי והתיישבתי בתוך השק"ש, הסרתי אותו מעלי, פתחתי את הרוכסן של דלת האוהל, צעדתי כמה צעדים בחול המתפורר, השפלתי את המכנסיים ועמדתי לפצוח בהשתנה. לפתע שמעתי הרחק מאחורי את קולו של רענן בן צור מִynet, שקרא: "גלבע, גלבע, מה אתה עושה?".

הסתובבתי וראיתי אותו מעבר לשימוון, יושב במיטה בחדר מלון ומסתכל עלי מוזר כשהחול המתפורר שבינינו הופך לשטיח רך. אמרתי לו "עזוב, מלרון", והלכתי לשירותים.

בצד הדרך, כל דרך, צצים מקומיים שמסמנים לך לעצור. מיעוטים לבושים בבגדים שבטיים מסורתיים, הרוב בבגדים מע-

רביים מרופטים שהשאירו זרים טובים, או אכולי רגשות אשמה, או שניהם. כשאתה עוצר הם מבקשים ממך בגד מלוכלך או ממתק, "ואם לא אז אולי משקפי שמש", כי זה חפץ שיש לך ובשבילך זה בטח אותו דבר.

באחת העצירות מופיע צעיר שהשקיע בהתאמת צבעים: הוא לבוש במכנסיים צהובים קצרים, חגור בחגורת בד עם פס צהוב וירוק, וחבוש במשקפי שמש גדולים וצהובים של נשים שיושבים עליו בול. כשכולם מבקשים חולצה, הוא בטח מבקש חולצה צהובה.

חוץ מהצהוב יש כאן גם ילדים יחפים שמשגיחים על צאן. אורי, המפיק של צוות

אותם כמו מד"צית בתנועה, ואני הבנתי שאפשר לזהות את אלה שייגעו רחוק: כשכולם ביקשו חולצות, הם ביקשו עטים. יש בי מידה של ציניות כמו בכל אחד אחר, אבל התרגשתי כשנתתי את שלי. הילד הזה יגדל להיות משהו, או שהוא ימות מאידס.

בשוק מפנה ענבר את תשומת ליבנו לבת הימבה שרלילה שמתהלכת עם חזייה. כל הקבוצה קונה ממנה עשרות צמידים "היא אומרת שזה זהב" בסכום כולל של 500 דולר מקומי, שהם 250 שקל. היא מחייכת והעיניים שלה נוצצות. נראה שעשינו לה את השנתית, ועכשיו היא תוכל לעבור מעיריית מקס הזועם לוילה בווינטוק.

עוד באותו לילה שדדו ואנסו וזרקו אותה בצד הדרך. טוב, לא באמת אנסו אותה. בעצם מה אני יודע.

אתר קמפינג על גדות מפלי אפופה. הבעלים הוא אדם לבן, קולונל לשעבר בכוחות המיוחדים של דרום אפריקה. אפשר להניח שהוא אחראי למותם של כמה וכמה נמיבים, והקולונל החליט לפצות את עצמו בחלקה שחולשת על אחד האתרים הכי יפים במדינה שנלחמה בו. הוא הקים באפופה פולו אתר לתפארת, עם מקלחות ושירות כביסה ובר אמיתי שממוקם על מרפסת עץ גבוהה שמשקיפה אל הנהר. לא דברים שאפשר לצפות להם בגבול הצפוני של נמיביה.

פטריק הוא רסטפארי מקומי עם עיניים אדומות וראסטות ארוכות שהגה תוכנית לחיסול הביזנס של הקולונל: יום אחד הוא טיפס במדרגות שמובילות לבקתה של הקומנדנט, והכריז בפניו רשמית שבכוונתו לפתוח מחנה מתחרה. הוא משחזר באוזני את המעמד הזה במהלך סיור מקף באתר העתידי, שבהווה

בוקר באחד מכפרי ההימבה. זקן השבט מסביר, והמדריכה אניטה מתרגמת, שבעזרת האש הקדושה הוא מדבר עם רוחותיהם של אבות הכפר. חבטה עמומה קוטעת את הזקן: זאטוט הימבה נפל מעץ. הוא לא מתרגש, וחומי מסביר ש"זאת העונה שהם מבשילים"

כולל שני עמודי עץ שתקועים קצת עקום באדמה, אבל פטריק מבטיח שהעמוד השלישי כבר בהכנה. בינתיים הוא מציע למכירה עצים למדורה שכבר קיבלנו חינום מהקולונל.

עוד לפני תחילת העבודה על העמודים שתל הרסטפארי המון גראס לאורך הנהר, שיהיה לאורחים לעתיד כמה שהם רק רוצים. אז אם אתם במפלי אפופה ומחפשים להתארגן, תחפשו את פטריק. הוא לא ייקח מכם כסף, אבל אתם יכולים לקנות ממנו עצים ואז להיפטר מהם כשהוא לא רואה; הוא בסך הכל רוצה להרוויח מספיק בשביל לטוס עם אחיו לגמייקה. עד שזה יקרה, או שה-קולונל ידאג לו, פטריק מציג שלט קטן שבו מפורטים בכתב ידו השירותים המ-גוונים שהוא מספק: טרקים, שחייה בנהר, תרגום, קפיצה עם קרוקודילים, סיורי גיפים וטיוילים לכפרי ההימבה. רק מה, בחייאת, מחר.

ערב על מרפסת העץ מעל המפלים. השמש שוקעת עם הנהר, והאור מתעמעם על הגבעות הגדולות החשופות שמעבר לו. שם זה כבר אנגולה, מדינה שתרמה לעולם אינספור מחלות.

פחות מעשרה אחוזים מתושבי נמיביה מחוברים לאינטרנט שאין. לפעמים אין גם קליטה בסלולר, וגם ככה הטלפון כבוי ואתה כל כך באפריקה שאין לך מושג איזה יום היום או רצון שישפרו לך. יש רק עצב שמחלחל בהדרגה, מכריז על עצמו בפתאומיות ומתגבש לצער על כך שיש רק תקופת חיים אחת וכל כך הרבה עולם, ואתה שואב עידוד בלתי מובן מהעובדה שבצפון נמיביה יש בחור בשם פטריק שמוכר קרשים למדורה.

ואז תופס אותי בזרוע אבי, שיש לו תוכנית לילית ב-103FM, ואומר לי לבוא איתו ולדבר על המצב במזרח התיכון עם צמד לבנוניות נוצריות שבמקרה נמצאות כאן.

אני לא רוצה, כי שכחתי שיש מצב במזרח התיכון. שכחתי שיש מזרח תיכון. אבל אני מכבד את אבי והולך איתו, ונחשו מה: הלבנוניות לא אוהבות אותנו, הדיון לא מתקדם לשום מקום, ואין להן פיתרון לסכסוך או אפילו תקווה. ואז אתה כבר בכלל לא באפריקה.

אורנה דץ ושרון חזיז הן הסלבריטאיות האורחות של המסע הזה. אני לא בטוח מה עובר לכם בראש, אבל תשמעו: דץ מקסימה וחזיז ממש פצצה. לא שדץ נראית רע. נראה לי שהסתבכת.

אנחנו אוכלים ארוחת ערב במפלי אפופה. הקבוצה יושבת סביב שני שולחנות ארוכים. דינה נעמדת בראש אחד מהם ומתחילה להגיד למי ששומע: גלעד שליט סוגר היום חמש שנים בשבי. היא מבקשת מאורנה ומשרון לשיר משהו, וכשהן נעמדות משתתקים גם היושבים בקצה השולחן השני, שאין להם מושג מה האירוע, ומנסים להקשיב. אפשר להיות ציני, אבל האמת היא שזה ביצוע חשוף ומכמיר של "יותר מזה אנחנו לא צריכים". איזה שלוש פעמים צעקו מאחורה "לא שומעים!".

המלרון הזה מסורף. בחיי שאני רואה חבר עתידי בדירקטוריון של בנק לאומי משחק "אמת או חובה" ו"חבילה הגיעה". זה כל כך חי ואמיתי. אולי לא הייתי צריך לערוב את הכדור עם כל כך הרבה אלכוהול וחיללים מהמחנה-רת הירוקה של פטריק, כי נראה לי שחצי מהקבוצה עוברת לשחק "פסיכיאטר". גם סמנכ"ל איתוראן והחברה מרפא"ל. אחרים פשוט לא מצליחים להבין משחק שהיינו משחקים בכיתה ו'. תהרגו אותי, אין לי מושג איך חלק מהאנשים האלה השיגו 6,300 דולר.

בוקר באחד מכפרי ההימבה היותר מנותקים. אנחנו עומדים מחוץ למתחם, שש בקתות בוץ ודיר עיזים מגודרים במקלות, עד שהמ-דריכה המקומית ששודכה לנו תקבל אישור כניסה מראש הכפר הזקן. קוראים לה אניטה, בת שבט שהלכה ללמוד בבית ספר למורת רוחם של סביה. היא אכלה מעץ הדעת ומכסה את שדיה בחולצת טי. מגיע אישור כניסה, אבל עדיין לא אישור צילום. אניטה מתדרכת אותנו: אל לנו לחצות את קו האש הקדושה שבכניסה לכפר. ממש אנאליים ההימבה האלה. אנחנו הולכים מסביב למדורה הכבויה, ומתקבלים בהתרגשות מצד הילדים ובהתעלמות סקרנית מצד הנשים. הגברים הבוגרים, פרט לזקן השבט, נמצאים במרעה.

הזקן מסביר, ואניטה מתרגמת, שבעזרת האש הקדושה הוא מדבר עם רוחותיהם של אבות הכפר. לא, אבל הדת שלנו הגיונית. חבטה עמומה קוטעת את דבריו של ראש הכפר: זאטוט הימבה נפל מעץ. הוא לא מתרגש, וחומי מסביר ש"זאת העונה שהם מבשילים". אנחנו ממהרים לתת לילד ממתק, מסבירים לו שצריך לפתוח את הניילון ומראים לו איך. אולי היינו צריכים להגיע גם עם מברשת ומשחת שיניים.

הילדון מחייך, ואני נזכר שההימבה יכולים לחסוך הון על קולגייט. נכון יש לכם ארבע שיניים תחתונות קדמיות! אז להם אין, או לפחות כבר אין. הם משייפים או עוקרים אותן כדי שיוכלו להגות את השפה שלהם ולזהות הימבה אחר בקלות. למרות שתאמינו לי, די קל לזהות הימבה. יש גם ריח חריף שמזכיר חינה מקולקלת בכל מקום שהם נמצאים בו. מקור הניחוח מורכב: חלקו עולה מצבע אדמדם שהבנות רוקחות מאבן חול, שומן ותבלינים, ומורחות על גופן ושיערן. החלק האחר של הריח הוא תוצאה של מחסור תמידי במקלחות.

פה אין הימבות שרלילות בחזייה. כולן חשופות חזה. נראה לי שאם אני פותח כאן סטודיו סי, תוך שנתיים אני מיליונר. אין מה לעשות: אחרי 40 שנה בלי חזייה, העסק לא נראה משהו. אומרים לי שהן מרוכזות יותר בהישרדות מאשר בגוף שלהן, ואני אומר שאין בעיה. נפתח להן גם חוג הישרדות, איגרוף תאילנדי, מה שירצו.

בנות ההימבה משודכות כבר בגיל שנתיים, לפעמים לגברים בוגרים. כולם מז-דיינים עם כולם בצורה די חופשית עד הנישואים, שנערכים כשאבי החתן מרגיש שבנו הפך לגבר. אין כאן גיל בגרות, או טקס מיוחד שצריך לעבור. אתה מוסמך לגבר ברגע שעשית מספיק בשביל להצדיק את זה: הגנת על העדר מפני טורף, או שהברחת שודדים. אל תדאג, בצפון הקדמוני של נמיביה יהיו לך מספיק הז-דמנויות להוכיח את עצמך.

חומי שואל את אחד מבני השבט מה הוא יעשה אם יחזור מהמרעה מוקדם מהצפוי וימצא את אשתו בזרועות גבר אחר. הילד מסתכל עליו במבט שמפגין חוסר שביעות רצון, ועונה: "זה לא טוב. רגע, הוא גם חלב לי את הפרות?".

היום התחיל שגרת, ככל שיש שגרה ביבשת הזאת. הזרת שלי התנפחה קצת ורופאת המסע ניקזה לי אותה במחט, אבל אחרי העיכוב הקל הזה יצאנו לדרך. אחרי כמה מאות קילומטרים עצרו הרכב שלנו ושניים אחרים ליד קבוצת ילדים. אחד מהם, בערך בן 14, דיגל לעברנו על רגל יחפה אחת כשהוא נושך את שפתו התחתונה. הילד הניף את הרגל השנייה, ושאל אם יש לנו משהו לשים על זה. רוב כף הרגל שלו היתה סגולה. בעקב היה חור שנראה כאילו הוא מגיע עד

בחצי הכדור הדרומי. ביום חם, אבל בלילה צונחות הטמפרטורות באזור הזה של נמיביה ב-30 מעלות. צריך להיות קצת מתחת לאפס. אז כוס אומן, קר לי. ואני גם מרגיש כמו אידיוט: בערב, כשהצניחה השתלטה על המחנה, לפחות חצי מחברי הקבוצה שכרו צימרים על חשבונם. אורנה ושרון, שהאש הקדושה תברך אותן במילפיות נצחית, הזמינו אותי לישון על הספה בצימר שלהן. אני סירבתן, ועכשיו אין לי שום מושג למה. נראה לי שיצאתי הימבה.

לבקש מאפריקנים לעמוד בלו"ז זה כמו לבקש מתיכונים לגמור בחוץ. לא מילים שלי: זה מה שחומי אומר כשא-נחנו ממתנינים בבית ספר במחוז הנידח אושקוטו לפתיחת טקס שהיה אמור להיפתח לפני חצי שעה.

הגענו לכאן אתמול בלילה כדי שנוכל להצטלם באור יום כשאנחנו תורמים לילדי בית הספר ומלמדים אותם לשיר "עוגה עוגה". הנסיעה נערכה בחשכה אפריקנית גמורה וארכה שעתים וחצי, שבמהלכן נדחק הרכב של ענבר אל מחוץ לכביש בגלל רכב מתקרב, ורק נהיגה חד-ידיית עילאית החיארה אותו לנתיב. בסופו של יום מפרך הלכנו לישון בכיתות, ואיזה פרחח כתב בגיר על הלוח 20 פעם: "יותר לא אעצור לסייע לילד פצוע".

חצי גורן של פורסטרים כבר מקיף את הבמה כשלצידינו מתנהלת שיחה בין שלושה שוטרים. "תראה מה זה", אומר אחד מהם. "אצל הישראלים, כשאומרים שמונה זה שמונה. לא כמו אצלנו, ששמונה זה לקראת 12". זה מצחיק אותי, אבל אני לא מספיק לחשוב על זה, כי תשומת הלב שלי הולכת למקהלת ילדים שמת-קדמת לעברנו בשירה אדירה. הם יודעים שאנחנו מישראל, אבל לא בטוח שהם יודעים מה זה אומר, כי הם מזמרים בעונג מוחלט There's nobody like Jesus.

תשמע, אומר לי ג'ידי מהטלוויזיה, במוזיקה ישו ניצח. המיסיונרים הצעירים מצטרפים למאה התלמידים של בית הספר אונאנקאלי שכבר יושבים על הכיסאות בחצר החולית, ומחכים איתנו לטקס בסדר מופתי. זאת אומרת, התלמידים האפריקנים בסדר מופתי. המבוגרים הישראלים בהרצת בדיחות מאחורה. ועכשיו הגיע הזמן להגיש טוב עם עצמנו: סובארו סתבה לכאן שני מחשבים שלמים מישראל בחסות חברת "בבילון" (כן, גם לי אין מושג איך היא תמשיך להתקיים אחרי זה). שרים המנונים. לוחצים ידיים. מצטלמים על רקע הלוגואים של סובארו והספר-נסרים של המסע. ניגנה מטעם הנהלת המסע עולה על במה מול כמאה ילדים נמיבים חסרי כל והוריהם, ומשמיעה באנגלית מילים נוגעות ללב ומלאות תקווה: "סובארו דרייב זה הרפתקה במכונית הסובארו פורסטר החדשות שלנו".

על הבמה עומדת גם נציגת בית הספר. היא מאוד נרגשת מכך שכפות רגלינו הקדושות דורכות על אדמתם. היא גם מאוד מודה לנו על שני שערי הקטרל שהבאנו וכמובן שגם על שני המחשבים, ומבטיחה שהם יחזרו לאינטרנט. החד-יד מניח מעבר לכתף שלי. "ברכותי", הוא אומר. "הבאנו את הפרונו למניביה". הטקס נמשך בשתי דקות דומייה לרגל איזה מכוון מקומי שמת, אבל בגלל שהרבה אנשים מתים במקום הזה, שתי הדקות נמשכות ארבע שניות. על קיר אפור מאחורי הבמה יש כתובת גדולה שמזהירה את הילדים לא לגעת בידיים חשופות בנוזלי גוף כמו דם, צואה או שתן. נשאי האיידס מהווים קרוב ל-20 אחוז מהאוכלוסייה הנמיבית הבוגרת; זה אחוז נשאות מהגבוהים בעולם. מה שכן, האיידס הביא לנמיביה חולצות: לפחות אחד מכל ממישה ילדים בחצר לובש חולצה מכינס או מפסטיבל נגד איידס. אם לא היה איידס, היו הרבה יותר אפריקנים עם הרבה פחות מה ללבוש. אחרון עולה מנהל בית הספר. הוא אומר שהישראלים הם עם קדוש, מבקש שניתן לילדים לגעת בנו - אני מסתכל מסביב. גם לאלה עם הגזאתי - והטקס מסתיים כשלהקה של נערות עולה לשיר ולרקוד. אולי ראיתם את זה בתוכנית של גיא פינס. היה אייטס די ארוך.

37 אלף בדיחות סיפרנו לפני משחק הכדורגל מול נבחרת בית הספר אונאנקאלי. להלן מדגם מייצג: "חבר'ה, תורידו חולצות, שנוכל להבדיל בינינו", "תשברו להם את הרגליים, הן נורא דקות"; "מי שחוטף התקף לב לבקש חילוף".

אונאנקאלי לחצו עלינו במחצית הראשונה והבקיעו שער מוצדק, אבל בשלב מסוים החל המסור בוויטמינים להשפיע עליהם. רבע השעה השנייה אופיינה בשליטה לבנה שכמוה לא נראתה כאן מאז שנות ה-80. סיימנו 1:1.

אחרי שלחצנו ידיים ביצענו את החלפת החולצות המסורתית, אבל לא לקחנו את שלהם אלא רק נתנו את שלנו. בעצם גם הוספנו כובע. זה לא שינה הרבה. אולי אין דבר שיכול לשנות את אפריקה. ממש בקצרה, כשאחה שיכור מווינטוק לאגר, אני מוכן לדון בשאלה אם משהו בכלל יכול לשנות משהו.

הברך, מלא באדם וירוק ושחור הודענו לו שיש לנו משהו יותר טוב בשביל: רופאת ילדים אמיתית. זאת שלפני כמה שעות ניקזה לי את הזיהום בזרת. עלינו בקשר וביקשנו שהיא תגיע. עבדי, המדריך הראשי, עלה מולנו ואמר שהוא לא נותן לה אישור להסתובב. צחקנו, אבל הוא היה רציני.

בעצירה הבאה הכל מתפוצץ. הקבוצה נחלקת לשניים: כמה מאיתנו טוענים שהיינו מוכרחים לעצור בשביל הילד, וכמה מאיתנו חארות. החארות טוענים שאי אפשר להציל את כל הילדים באפריקה, למרות שאף אחד לא דרש מהם לדפוק על דלתות ברחבי נמיביה ולשאול אם יש כאן ילד חולה. האחרים מר-גישים שהשיירה לא עצרה רק כדי שנספיק להגיע מוקדם למלון המפנק עם הבריכה אחרי ארבעה ימים של הגעה לילית לשטח עם חול.

עבדי מחליט לרכז את כולם ולהסביר למה החליט לא לעצור: הוא חש שהילד רגיש לאנטיביוטיקה, או שאבא שלו יופיע מתוך הכלום עם חמולה חמושה במציטות, או שאולי הילד בכלל היה חלק ממארב מתוכנן, ושכלל מקרה, הוא לא היה בסכנת חיים. כל זה בלי לעשות פרסה של קילומטר בשביל לבחון את המצב במו עיניו.

אני חשתי שהרגל הזאת בדרך לכרייתה, אבל אני לא רופא. גם עבדי לא. מישוה אמר שהטיעונים שלו נשמעו כמו "יש איום איראני, אל תשאלו שאלות"; מישוה אחר ענה לו שזה לא מקרה פשוט של שחור ולבן. הסתכלתי על האצבע החבושה שלי, והבנתי שזה בדיוק זה. כך או כך, משם והלאה היה איתנו פיל בחדר. אני מרגיש צורך מסוים להבהיר שמדובר בפיל מטאפורי.

הילד עם הרגל חזר אלינו שוב ושוב במהלך הימים הקרובים. הוא עלה לדיון בכל פעם שעצרנו לקנות תכשיטים זולים, או לתת לילדים ממתקים שיהרסו להם את השיניים ויגרמו להם לסוכרת ולנו להרגיש טוב עם עצמנו לדקה.

ניסיתי לעמוד על מידת הסכנה שבסיוע למקומיים. כולם אמרו שיכולנו לסייע בלי חשש, ביניהם שני שוטרים מקומיים שהסתכלו עלי כמו על פסיכופת כששאלתי אם זה בסדר לעצור ולטפל בילד. גם מבחן התוצאה הוכיח את זה: אבי מ-103FM, חובש בעברו, חבש את הילד. עד כמה שהצלחתי לברר, הוא לא נשחט במקום.

לקראת סוף המסע הזה תעשה השיירה שלנו מאות קילומטרים לא מתוכננים, בנהיגה לילית מסוכנת בפועל ולא בתיאוריה, כדי לסייע לקהילה כשהמצלמות עובדות. אבל כמו שאומר חומי, נגיע לזה מאוחר יותר. הערב אנחנו מאוד נהנים במלון המפנק.

נמיביה היא ארץ שסועת גדרות. מעולם לא ראיתי כל כך הרבה קילומטרים מסורגים ותחומים בקפידה. חוות הצידי הפרטיות, שבהן 2,200 יורו יקנו לכם את הזכות לצוד ג'ירפה, מחזיקות את החיות בפנים. שמורות הטבע משאירות את הציידים בחוץ.

בחלק הזה של אפריקה מאמינים שקרן קרנף טחונה היא בסיס לשיקויים רבי עוצמה, מה שמסביר את הפופולריות הגוברת של האתיאיזם בקרב אוכי-לוסיית הקרנפים המידלדת, כמובן. פרצה בחוק הנמיבי מעניקה אישור לצוד חיות מוגנות אם הן מסכנות את החקלאות או את התושבים. וכשמחירה של קרן אחת הוא יותר ממה שחמולה מרוויחה בחודש, יש הרבה מאוד חיות מסוכנות.

אטושה היא השמורה המפורסמת ביותר בנמיביה. המדריכים נהנים לציין ששטחה גדול יותר מזה של מדינת ישראל, ובכל זאת, נדמה שכל החיות מסתור-בבות דווקא בצידי הדרכים. ממש עכשיו אנחנו מתעכבים מאחור עם הפורסטר של הפורטרים ורואים פיל עצום. לפחות אני חושב שהוא עצום; אין לי אומדן מדויק כשמדובר בפילים שנמצאים שלושה מטרים ממני. אנחנו מדווחים על זה בקשר למקרה שהקבוצה תרצה להסתובב ולהגיע לראות אותו, ובינתיים מתקרב הפיל הידיותי לכלי הרכב. הוא פורס רחב את האוזניים ומרים את החדק גבוה לכבוד המצלמות שלנו.

קולו של חומי בוקע מהקשר: "חברים, רק בזהירות. שימו לב שאם הוא פורס אוזניים ומרים חדק, זה סימן שהוא עומד לתקוף". אנחנו מתקדמים משם הלאה בנסיעה איטית, שקולה ומדודה.

כוס אומן, קר לי. אני בתוך השק"ש במחנה הלינה באטושה, שהוא גן חיות הפוך: בני האדם נמצאים בכלוב, מבוצרים מאחורי חומה ששומרת עליהם מחיות טרף. כמה עשרות תנים הצליחו להתגנב פנימה, ואפשר לשמוע אותם מסתובבים בלי פחד בין האוהלים, מחפשים אוכל בפחים ומתחת למכוניות. גם את האריה שהסתובב קודם ליד בור המים הסמוך עוד אפשר לשמוע. אלה נהמות נמוכות ומאופקות שמרעידות את האדמה ומרטיטות אותך מבפנים כמו בס במועדון ריק.

אם תחזרו אחורה אל שיעורי הגיאוגרפיה שלכם, בטח תיזכרו שעכשיו חורף